

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2012-08-22
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
8058-12 E
Enhet 2:6

SÖKANDE

Projektplanering i Mölndal AB, 556755-3911
Norra Ekelöv 340
442 95 Hälta

Ombud: Advokat William Kjellberg
Advokatfirman Grönvall HB
Box 10248
434 23 Kungsbacka

MOTPART

Familjebostäder i Göteborg AB, 556114-3941
Box 5151
402 26 Göteborg

Ombud: Jur.kand. Johan Lidén
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2012-08-22	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen Stam och badrumsrenovering inklusive elarbeten (totalentreprenad), diariernr 1702/12, projektnummer 6529 avseende Tideräkningsgatan 6-34 ska göras om.

Dok.Id 159636

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:00-16:00
--	------------------------------------	--	----------------------------	--

BAKGRUND

Familjebostäder i Göteborg AB (Familjebostäder) inbjöd den 16 april 2012 till upphandling av Stam och badrumsrenovering inklusive elarbeten (totalentreprenad) på Bankogatan 3-13 och Tideräkningsgatan 6-34. Ansökan om överprövning avser bara Tideräkningsgatan 6-34 (upphandlingen). Upphandlingen syftade till att sluta kontrakt med en leverantör. Efter genomförd anbudsutvärdering fann Familjebostäder i tilldelningsbeslut den 13 juni 2012 att PEAB lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. PEABs respektive ansökande bolags totala anbudssumma var enligt tilldelningsbeslutet 15 480 000 kr respektive 14 205 000 kr.

YRKANDE M.M.

Projektplanering i Mölndal AB (bolaget) yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett på så sätt att PEABs anbud utesluts från upphandlingen, att tillägg på pris för separata avlopp under bjälklag samt reservationer tas bort i utvärderingen för bolaget samt att det till PEABs anbud i utvärderingen läggs till ett belopp om i vart fall 300 000 kr. I andra hand yrkas att upphandlingen görs om. Bolaget anför i huvudsak följande.

PEAB uppfyller inte skallkraven

PEAB har i sitt anbud under rubriken övrigt angett att rör och tätskikt inte är klara. Denna uppgift har inte senare kompletterats. Kravet på att ange detta i anbudet är att likställa med ett skallkrav. Eftersom PEAB inte redovisat vare sig val av tätskiktssystem eller rör ska PEAB uteslutas från utvärderingen.

Oklarheter i förfrågningsunderlag samt värderingsgrunder

I förfrågningsunderlaget har inte preciserats vad som menas med separat pris. I anbudsmallen har inte heller preciserats om separat pris ska vara per badrum eller totalt. Bolagets anbud avsåg i och för sig kostnaden för ett

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 3
8058-12 E

badrum men vad som har betydelse är hur den upphandlande myndigheten objektivt borde ha tolkat uppgiften. Bolagets anbudspris inkluderade separat pris för ny avloppsgroda i nytt undertak och de hade därmed lägst anbud. I förfrågningsunderlaget är inte preciserat att optionen Relining ska läggas till anbudspriset och inte heller att det separata priset för avloppsgroda ska läggas till i utvärderingen. Däremot anges att å-prislistan ska påverka trots att denna inte finns med i utvärderingssammanställningen. Hade det av förfrågningsunderlaget framgått att separat pris för avloppsgroda i utvärderingen skulle läggas till anbudssumman hade bolaget inte angett sitt anbudspris inklusive det separata priset för avloppsgroda. Som EU-domstolen anförde i Siacmålet skall utvärderingskriterier vara formulerade på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt. Så har det inte varit i denna upphandling. Upphandlingen brister därmed i förutsägbarhet och transparens. Bolaget har också missgynnats i utvärderingen genom att inte å-prislistan har beaktats i utvärderingen.

Genomgång före tilldelningsbeslut med en av leverantörerna

Den 1 juni 2012 hade Familjebostäder en genomgång med PEAB som fått frågor och som fått lämna kompletterande uppgifter. Ingen annan anbudsgivare har fått tillfälle att svara på frågor eller lämna kompletterande uppgifter. Hade bolaget fått chansen till detta så hade de kunnat förklara att deras anbudspris inkluderade separat pris för ny avloppsgroda i nytt undertak och att de därmed hade lägst anbud. Anbudsgivarna har därmed inte behandlats likvärdigt.

Reservationer PEAB

PEABs anbud innehåller reservationer och saker som PEAB vill diskutera såsom vite vid försening enligt AFD.511 och rubrikerna "Planlösning badrum/WC samt "badrum (komplett)" i å-prislistorna vilket kan medföra felaktig prissättning. Putsning kan inte anses ingå i PEABs anbud eftersom PEAB enbart angivit att skrapspackling av väggytor ingår. Bolaget har beträffande detta angett att puts på vägg ingår med sex timmar och 500

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 4
8058-12 E

kronor i material till skillnad från PEABs anbud där ingen putsning alls ingår. Sammantaget ska PEABs reservationer upptas till högre belopp än bolagets reservationer med åtminstone 300 000 kr.

Familjebostäder anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

PEAB uppfyller inte skullkraven

Det vidgås att PEABs anbud inte innehåller en specificering av val av tät-skiktssystem eller typ och fabrikat avseende avloppsvatten inklusive brunn, tappvattenrör respektive värmerör. Att lämna de aktuella uppgifterna har dock inte utgjort skullkrav.

Öklarheter i förfrågningsunderlag samt värderingsgrunder

Av tilldelningsbeslutets utvärderingsprotokoll framgår att Familjebostäder har räknat fram ett anbuds jämförelsepris genom att addera

-anbudssumma

-Separat pris för ny avloppsgroda i badrum under bjälklag

-Separat pris för optionen relining

-Reservationer

Och därefter göra avdrag för

- Mervärde avseende anbudsgivarens organisation.

Av anbudsformuläret framgår att fälten "Separat pris" och "Option Separat pris Relining" är placerade strax under och i direkt anslutning till fältet för anbudssumman (nedan ordinarie anbudssumma). Enligt Familjebostäders uppfattning hade det i och för sig varit att föredra att det på ett tydligare sätt angetts i förfrågningsunderlaget att dessa två separata poster skulle komma att adderas till den ordinarie anbudssumman vid anbudsutvärderingen. Likväl får det enligt Familjebostäders förmenande anses vara naturligt att sådana optioner och eventuellt tillkommande poster som anbudsgivarna särskilt ombeds att redovisa separat vid sidan om sitt ordinarie anbudspris också ges betydelse vid utvärderingen. Om den upphandlande myndigheten bortser från kostnader för sådana separata arbeten föreligger en risk att anbudsutvärderingen inte förmår peka ut det anbud som i prakti-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 5
8058-12 E

ken leder till det lägsta priset för den upphandlande myndigheten. Likaså får en rak addering av den ordinarie anbudssumman och de separat efterfrågade prisuppgifterna anses naturligt då inget annat anges. En objektiv tolkning av förfrågningsunderlaget ger inget stöd för att den separat efterfrågade prisuppgiften skulle inkluderas i den totala anbudssumman. Tvärtom får det förhållandet att separat pris efterfrågas ge övervägande stöd för motsatsen. Eftersom bolagets anbud inte anger eller på annat sätt indikerar att priset för avloppsgroda inkluderats i den ordinarie anbudssumman saknas det helt möjlighet att verifiera om det som bolaget (efter inlämnat anbud) anger om innehållet i sitt anbud överensstämmer med den "partsvilja" som bolaget hade då anbudet gavs. Vad gäller i anbudena angivna å-priser medger Familjebostäder att förfrågningsunderlaget ger vid handen att även dessa uppgifter skulle ingå i anbudssammanräkningen. Anledningen till att detta inte skett är att det på basis av de lämnade å-priserna i de inkomna anbuden inte var möjligt att särskilja de olika anbuden åt. De synpunkter som kan framställas på förfrågningsunderlagets beskrivning av anbudsutvärderingen är inte av så allvarligt slag att de motiverar ett ingripande enligt LOU.

Genomgång före tilldelningsbeslut med en av leverantörerna

Familjebostäder vidgår att det i förevarande upphandling har förekommit ett sammanträde mellan Familjebostäder och PEAB. Emellertid bestrids att någon anbudsgivare härigenom konkret blivit särbehandlad och att sammanträdet skulle utgöra en överträdelse av LOU. Familjebostäder hade vid denna tidpunkt redan konstaterat att PEABs anbud skulle bli det vinnande i upphandlingen. Sammanträdet var av rent informativ och avtalsförberedande karaktär. Även om sammanträde skulle befinnas utgöra ett brott mot likabehandlingsprincipen så har detta inte medfört skada för bolaget.

Reservationer

Bedömningen är att uppjusteringarna av Bolagets och PEABs anbud på grund av reservationer är riktig. Det faktum att PEAB skrivit i anbudet att

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 6
8058-12 E

skrapspackling av väggytor ingår kan inte motsatsvis tolkas som att putsning inte ingår.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Utredningen

I de administrativa föreskrifterna för Totalentreprenad, AFB.52 s. 6 anges följande.

Värderingsgrunder vid prövning av anbud.

Utvärdering av anbud sker enligt mervärdesmodellen där mervärdet dras ifrån priset och det anbud som får lägst jämförelsepris kommer att antas
Pris

- Anbudssumma:
- Ev. prissatta reservationer (sidoanbud)
- Angivna å-priser

Anbudsgivarens projektorganisation (Max mervärde 20 tkr/lgh)

Referensprojekt för företaget ska bifogas anbudet för att möjliggöra bedömningen av projektorganisationens kompetens, personal i ledande befattning kommer att utvärderas separat...Maximal poäng är 3, vilket innebär att projektorganisationen inte bedöms tillföra något mervärde och resulterar i ett avdrag av jämförelsepriset med 0 kr. Bästa anbud är det som erhåller lägsta sammanlagda kostnader efter avdragen. Entreprenaden kommer att tilldelas 1-2 st totalentreprenörer, baserat på utvärdering av varje enskild del. (Enl anbudsformulär)

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 7
8058-12 E

I Rambeskrivning VVS – förfrågningsunderlag s. 10 anges bl.a. följande.
Ny avloppsgroda i samtliga badrum och wc förläggs:

- I bjälklag alternativt
- Under bjälklag som döljs av ett nytt undertak (se rambeskrivning Bygg)

Separat pris ska lämnas för arbeten (VVS) som kräver undertak.

I Rambeskrivning Bygg – förfrågningsunderlag s. 15 anges bl.a. följande.
Ny avloppsgroda (enligt rambeskr VVS) i badrum/wc + sep WC förläggs:

- I bjälklag alternativt
- Under bjälklag som döljs av ett nytt undertak, inkl. erforderlig ljudisoler-
ring och brandtätning mm enligt gällande myndighetskrav.

Krav finns att färdigt golv i bad och hall ska ligga på samma nivå.
Separat pris ska lämnas för arbeten (bygg) som kräver undertak.

Anbudsblanketten vad avser pris ser ut som följer:

Projekt		
Pris	Tideräk- ningsga- tan 6-34	<p>Härmed erbjuder vi oss att som totalentreprenör ut- föra rubricerat objekt i överensstämmelse enligt AF daterad 12-04-16 angivna handlingar och villkor (inklusive i förekommande fall utskickat KF) mot en ersättning av ██████ kr exklusive moms</p> <p>Separat pris: Ny avloppsgroda i badrum/wc + sep wc förläggs under bjälklag som döljs av nytt undertak (bygg, VVS, EL) ██████ kr exklusive moms</p> <p>Option: Separat pris. Relinining av samtliga bef. avloppsled- ningar inkl. brunnar i bottenplatta (enl. AFD. I samt rambeskrivning VVS) utföres mot ersättning av: ██████ kr exklusive moms</p>

Forvaltningsrättens bedömning

Av förfrågningsunderlaget framgår under "Värderingsgrunder vid prövning
av anbud" att den anbudsgivare som fått lägst jämförelsepris kommer att
antas. Priset utgjordes, enligt samma avsnitt, av anbudssumma, ev. prissatta

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 8
8058-12 E

reservationer och angivna å-priser. Därutöver kunde ett mervärde dras av från anbudssumman om projektorganisationen bedömdes som god. I utvärderingsmodellen nämns dock inte posten "separata priser" och det framgår således inte heller hur ett sådant skulle komma att påverka anbudssumman. Vid utvärderingen har Familjebostäder lagt till den separata kostnaden för undertak på anbudssumman. Detta tillvägagångssätt innebar att bolaget, som enligt egen utsago hade inkluderat det separata priset i den offererade totalsumman, fick en betydligt högre anbudssumma än vad som var avsikten. Bolagets tolkning av hur anbudspriset skulle presenteras strider inte mot formuleringarna i förfrågningsunderlaget. Dessutom är ordalydelsen avseende anbudssumman i anbudsformuläret sådan att den föranleder anbudsgivaren att tro att hela det offererade priset ska anges i detta fält. Det finns således utrymme för att tolka underlaget på det sätt som bolaget gjort. Att det fanns ytterligare ett fält för den "separata kostnaden" i anbudsformuläret föranleder ingen annan bedömning. Mot bakgrund av ovanstående är bedömningen att beskrivningen av hur anbudssumman ska redovisas och vad som ska ingå i detta belopp inte är tillräckligt tydlig. Förfrågningsunderlaget anses därför inte vara så klart utformat som de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU förutsätter. Mot bakgrund av att bolaget hade antagits som leverantör om anbudssumman redovisats på ett annorlunda sätt har bolaget lidit skada av det otydliga förfrågningsunderlaget. Eftersom bristerna hänför sig till förfrågningsunderlaget och därmed upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om.

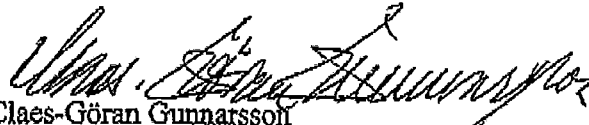
Vid denna utgång saknas skäl att pröva om även övriga omständigheter som bolaget lagt till grund för sin talan medför att upphandlingen har gjorts i strid med grundläggande principer i LOU.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B-LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 9
8058-12 E

Claes-Göran Gunnarsson

Rådman

Föredragande i målet har varit Anna Wennergren.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kamrarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kamrarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kamrarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU